

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; magyar tudósársaság; magyar nyugpénzintézet; somogy megyei visszaigazítás az ujoneozás ügyében; pesti énekiskola, solti agarász társaság; győrmegyei közgyűlés; esztergomi hírek, miskolci tisztújítás; különféle: statisztikai adatok Pest városról, Erdélyben országgyűlés; 's a t.) Austria. Portugália (a Spanyolország 's Portugália közti pör állása; 's a t.) Spanyolország (az angol kormány közbenjárulást ajánl Portugáliára nézve; zárdá-eltörés; 's a t.) Franciaország (Thiers jelentésvé Paris megerősítése ügyében; harezküzet Tangar ellen; vélemény Lamennais elítéléséről; a kormány kölesönt indítványoz; elegy; 's a t.) Németország. Gabonaár. Pénzkelet. —

Magyarország és Erdély.

(Országgyűlés Erdélyben.) Bécsből a' közelebb tavasszal tartandó erdélyi országgyűlésre meghívandó királyi hivatalosak nevei fölterjesztése iránti szükséges felsőbb rendelkezések már megtették a' kormányzéknel. E. H.

Ő es. 's ap. kir. Fels. Dresmicer József győri káptalanbeli kanonokot, a' győri iskolai kerületben tanulmányok főigazgatóját, ez' utóbbi hivatalától legkegyelmesebben fölmenteni 's, udv. tanácsos' czimvel feldiszesíteni, a' görög-nemegy. iskolák főfelügyelőjévé Gyurkovics Jenőt kinevezni; Temesváry Miklóst pedig, ki e' hivatalt előleg hosszabb ideig betöltötte, 's királyi tanácsos' czimvel fölkesíteni; Cserenyey József nagy-kovácsi plébánost a' fehérvári székes-káptalan tiszteletbeli kanonokjává kinevezni; végre a' pesti magyar kir. tud. egyetemen a' vegytan (chemia) oktató-székére Sangaletti Edvárd orvos-tanárt méltóztatott legkegyelmesebben alkalmazni.

Pesten a' váltó-törvényszékek január 11kén a' sz. lélek segédülhivása után kezdék meg üléseiket. — A' pesti kereskedő testület a' helybeli váltótörvényszékhez kereskedő-elnökökké január 9kén Appiano József, Robicsék József, Takácsy József és Valero J. A. uu. választotta meg a' helybeli v. törvényszék elnökének hivatalos felszólítása következtében.

A' pesti váltó feltörvényszékhez Ybl Lajos kir. cur. járulnok 's Novák Kálmán k. táb. jegyző nevezettek irnokokká. Továbbá

A' pozsonyi váltótörvényszékhez a' polgárság részéről ülnökökké választottak: Veisz László és Jiringer József urak.

A' nm. m. k. kamra szatmári sóárnokká Polányi Péter helybeli ellenőrködő mázsamestert, mehádaiavá Turkovics halmági sóárnokot; Bornemisza Antal huszti kam. ügyészt szintazon minőségben aradivá, kosztaniczai 30dossá Copainiga Aloiz ottani ellenőrt, ennek helyére Keraus Aloiz zvonigrádi 30adost, zvonigrádi 30dossá Gayer Antal tiszkovaczi utlevél-vizsgálót, e' helyett Andrá Frigyeszt az allhau 30czadtól 's végre klenaki 30dossá Perczel Sándort a' zimonyi só-és 30czadi hivatal irnokát alkalmazá.

Magyar tudós társaság ülései. Dec. 21kén Jerney János rt a' IV. Béla király alatt honunkat pusztította mongolok egyik vezérének Kadának, Jankowich Miklós acad. tt. gyűjteményében fönlevő, eddigelő ismeretlen 's olvashatlannak tartott, azonban chemiai szerekkel újra felélesztett, a' kolozsvári, dézsi és besztercei várnagyokhoz intézett parancslevelét mutatta elő eredetiben réznyomatu képmásokban, mely történetünkre, valamint a' mongolokéra is, nem kevés fényt vet; minek elolvasása után előadó, annak critical taglalgatása 's magyarázataba ereszkedvén, többi közt az oklevél-saját szavaiból azt igyekezett megmutatni, miképen a' IV. Béla király ismeretes rézpénzeivel együtt honunk fővényeiben nagy számmal találtatni szokott, az óság buvárai és keleti-nyelvtudósok által ismeretlennek vallott rézpénz nemek mongolok által hozottak forgásba, az oklevélben „keser chunich Tatar pensa“ néven előfordulók. — Ez után Schoepff Augustus lt a' kancsalság természetét és Dieffenbach által legujabban ajánlott műtétét ismertette meg, egyuttal több, maga által, a' legjobb sikerrel operált, részint még operálandó egyedeket mutatott be, hogy tudniillik midőn ezeken is véghez leszen víve a' műtétel, annak fogantjáról a' társaság bővebben meggyőződhessek. — Ugyanezen ülésben Tarczy Lajos rt értekezése a' dráma hatásáról 's literaturánk drámákban szegénysége okairól, Szilasy János rt. ajánlatára a' Tudománytárba felvételék. —

(Magyar nyugpénzintézet.) A' legf. helybenhagyást nyert magyar nyugpénzintézet választmány Lovász András magyar kir. helytartósági tanácsos és kancellária-igazgató elnökle alatt f. hó 31kán tartván szokott félvi gyűlést, eredvényit az 1840iki 2ik félvi tárgyekezelésnek, az alapszabályok értelmében, a' mostani intézeti pénzállapottal együtt, köztudomásul adja, főkép tagjainak külön használat végett. A' korábbi 1040 tag 1840iki junius végeig beiktatási tőke fejében fizetett 278,476 fr. 52 krtból ezen összeget 18 új tag - - - - - 5,152 „ 48 „

szaporitá; ha mindazáltal ez összes - - - - - 283,629 „ 40 „
mennyiségből 8 tag halála, 7 nyugalmaztatása, 3 kilépte 's 4 kizáratása, vagyis összesen 22 tag elmaradása által - - - - - 6,312 „ 16 „

innen lerovatik, ugy 1840ki decemb. végével a' tagok alaptőkéje - - - - - 277,317 „ 24 „
állott, a' tagok száma pedig jelenleg 1036. A' tartalék-tőke, mely a' most lefolyt 1840ki jun. végével - - - - - 485,603 fr. 9 krtból áll, e' félvi alatt meghalt, nyugalmazott 's kilépett tagok elmaradása által - - - - - 4,938 „ 3 „
az évi járadékok gyümölcsözöleg tőkésített harmada által pedig - - - - - 2,639 „ 9 „

szaporodvan, e' tartalék-tőke 1840iki dec. végével 493,180 „ 21 krtá bir. Említett két tőke 1840iki 2ik félvi alatt következőleg gyümölcsözött:

193,426 fr. 22 1/2 kr. eladatott kincstári kötelezvényekből;
4,647 „ 24 1/2 „ 1838iki Julius 1sejtől 1840iki junius utóljaig tőkésített kamatfölsölegből;
572,423 „ 58 1/2 „ az említett két osztályon kívüli mennyiségekből, összesen tehát
770,497 „ 45 „ gyümölcsözött 6 pctes kamattal 23,114 fr. 56 kr.;
ezenkül 1027 első osztályu tag járadéka 12 frtjával 12,324 fr. — kr.
és 9 másodosztályu tagé 6 frtjával 54 „ — „
összesen 12,378 „ — „
vagyis levonván ebből a' tőkésítendő harmad fejében - - - - - 4,126 „ — „
tisztán marad - - - - - 8,252 „ — „
Ide járul még késkedési kamatokból - - - - - 194 „ — 1/2
eladott alapszabály- könyvecskékből - - - - - 96 „ — „
időközben nyugpénz-maradványokból - - - - - 1,539 „ 34 „
járadékokból meghalt, nyugalmazott 's a' tagok részéről 352 „ 25 „

melly szerint e' félvi jövedelem összesen tett 33,548 fr. 55 1/2 krt.

A' kiszabott nyugdíjak födőzésire ellenben kíván az alapszabályok szerint

5 tag 7 özeveg	árva 400 frtjával	4800 fr. — kr.
1 „ 3	350	1400 „ — „
2 „ 10	300	3600 „ — „
1 „ 12	1 250	3500 „ — „
17 „ 46	200	12,600 „ — „
1 „ —	175	175 „ — „
11 „ 110	150	18,150 „ — „
6 „ 1	125	875 „ — „
13 „ 144	100	15,700 „ — „
1 „ 4	75	675 „ — „
1 „ 5	50	550 „ — „
— „ —	8	37 fr. 30 kr.
— „ —	18	25 „ — „
össz. 59 „ 341 „ 37	—	62,775 fr. — kr.
kezelési költségekre	—	2,000 „ — „
évenként tehát összesen	—	64,775 „ — „
következésképp 1840iki 2ik félvre	—	32,387 „ 30 „
ehez számítandó még korábbi közidőkre fizetett nyugdíjak fejében összesen	—	1,106 „ 6 „
és az 1840iki jul. elejénél hamarabb nyugdíj-élvezésbe helyezett tagok számára már számadásba vett illetékül	—	28 „ — „
összes félvi költség	—	33,521 „ 36 „
összehasonlítván ezt a'	—	33,548 „ 55 1/2 „

össz. 59 „ 341 „ 37 „ — — — — — 62,775 fr. — kr.
kezelési költségekre — — — — — 2,000 „ — „

évenként tehát összesen — — — — — 64,775 „ — „

következésképp 1840iki 2ik félvre — — — — — 32,387 „ 30 „

ehez számítandó még korábbi közidőkre fizetett nyugdíjak fejében összesen — — — — — 1,106 „ 6 „

és az 1840iki jul. elejénél hamarabb nyugdíj-élvezésbe helyezett tagok számára már számadásba vett illetékül — — — — — 28 „ — „

összes félvi költség — — — — — 33,521 „ 36 „
összehasonlítván ezt a' — — — — — 33,548 „ 55 1/2 „

bevétel, kitetszik, hogy 1840iki dec. végével pénztárfölsölegül maradt — — — — — 27 fr. 19 1/2 kr.

Miután az ezen intézetnek saját szerü tartalékalapja, mely 1836iki decemb. végével 331,588 fr. 4 1/2 krtól állott, hozzá számítván a' 4 év alatti kamatharmadokból tőkésített 36,989 fr. 36 1/2 krt, mostanig már 493,180 fr. és 21 kr. tőkére szaporodott, tehát ezen szaporodás, és a' 4 év óta minden esonkítás nélkül történt nyugdíjkifizetés, ámbár a' félvi járadéki harmadfejen 2,639 fr. 9 kr. fizetettek ki, a' nyugdíjak pedig 1467 fr. 30 krtal szaporodtak, mindenkit, valamint tagot, ugy azt is, ki ez üdvös intézetbe lépni szándékoznék, elegendő biztosítékkal fogja megörvendeztetni az annak idején reménylhető nyugdíj iránt, 's mivel e' közhasznu intézet, mely már 43 év óta létezik, 's nevezetes vagyónállapotjánál fogva minden más, még csak keletkezésben levő illnyemü intézetet meghalad, hazánkban, miképp tapasztalás tanítja, még eléggé nem ismertetik, 's eszerint nem is méltányolhatják azt ilölőleg, tehát ezennel köztudomásul adatik, hogy mindazok, kik ez intézet viszonyával megismérkedni kívánnak, magyar és német nyelven szerkesztett alapszabály-kivonatot, mely a' tagok fölveteléről, fizetéséről, 's az általok, özevegeik, vagy árvaik által élvezendő nyugdíjakról értekeznek, hat váltó krajczárért kaphatnak: Budán a' várban, vörös sündisznóhoz címzett házban az intézeti pénztárnoknál: A' magyar nyugpénzi intézet választmányi üléséből. Budán jan. 3án 1841. Lovász András, elnök. Eötvös Pál, igazgató. Burgmann Károly, aligazgató. Kajdáczy Ferencz, tollnok. —

A' Sürgöny nevü hirlap 50dik száma alatt, Szemletár czikkében a' vegyes házasság, — nemzeti színház — hevesi agarászat közzé keverve Somogybul említ egy hírt az ujoneczok állapotjáról, mint látszik, nem hiteles kuttóbból merítve — mellyhez ott helyben módja vala — különben egy megyének nem utolsó helyen álló diszét, rendelkezéseinek gunyolásával 's helytelen politikai véleményével megkimélné. — A' történet előadásában az hiba, hogy a' járásbeli

fősz. bíró említették, kinek semmi befolyása e' dologban: mert nálunk az öt kerületnek kisebb három osztálya lévén, az alszolgabírák is ön osztályukban hivataloskodnak közönségesen, s most is, valamint az egész megyében ugy Mesztergyőn egész küldöttség jelent meg, az illető sz. bíróval az ifjakat felírni, melyben a' lakosok által minden, szóval előadható ok ellenére, valóságos, szinte személyes gorombasággal párosult ellenállással gátoltatott. Hiba továbbá, hogy az illető tisztviselő alispánja rendeletére 150 poroszló közt megjelentnek íratik hivatala teljesítésére: mivel csak 15 pandurt küldte az érdemes alsz. bíró, kinek az alispán a' már előtte tudvalevő veszedelmes öszszeszedővételhez s' közbotránykozás miatt e' zendülés fejének elfogatását meghagyá; hiba: hogy ezen pandurok idegenkedőknek mondatnak honosaik megtámadásátul, mert erre már akkor esekély számukra nem ügyelve, küldőjököt engedelmet kértek, de nem nyertek; az sem igaz hogy a' több helyről öszszeszedőportul jobbagyság erőteljes felkeltése volt oka ekkor a' siker-nem-érésnek, mert egyedül magok azon helységebeliek lévén együtt, vezetőiket elfogatni nem engedék, s' a' pandurság valóságos ellenállást tapasztalván, szolgabírája parancsa szerint akkor erősebb módokhoz nem nyúlhatott, de hogy ahoz istud, utóbb eléggé megmutatta. Ennek folytában a' katonaség köze jöttével történt véres öszszeszedés igaz: de ezen segítséggel nem azért kéretett, mintha a' pandurok visszaveretése azt elmulthatlaná tette volna; Somogy RRdei pedig jobban érzék municipális hatóságuk érdemét, mintsem azt minden lépten nyomon fegyveres erővel támogatni kívánják. A' megye gyűlése t. i. ezen már széllélharapozott gonosz elfojtatására s' a' vétkesek büntetésére hathatós rendelkezéseket tevén, melyek a' kormány-széknek teljes helyben hagyását megnyerték, az előre nem látható de lehető legnagyobb szükség esetére kért ugyan katonaség-szükséglet: azonban hogy a' vétkesekkel tettök súlyát éreztesse s' a' esend bizonyos fentartását nagyobb benyomással elhitesse, egy század dzsizást rendelt szállásra ezen helységbe, mely katonaság 52 lóval épenakkor érkezett meg, midőn a' mondott zendülés megvizsgálására rendelt küldöttség feladott munkájához kezdvén a' fő vétkesek öszszeszedésére néhány pandurt a' járási sz. bíróval elküldött; kiket, — ámbár a' velők levő sz. bíró akkor s' utolsó perezig a' népet, lövéstől tilalmazá s' egész erővel, tiszta lélekkel, jó móddal, oktatással sőt még élte nek kockáztatásával is a' dolog törvényességét felfogatni híjába törekedett, — a' bíró házában és udvarában öszszeszedőportozott parasztság fegyveres kézzel megtámadott, sőt vakmerőn nemcsak megtámadá a' szállásra osztlásban foglalatos katonaságot is, hanem arra az ablakon lődözött is, midőn természetesen mindenki védelmi fegyverét elővenni kénytelenített, oly sikerrel hogy 5 perc alatt 8 a' zendülők közül halva maradván, 23 sebben, 55 épen elfogatván, a' többi szétszaladt, a' katonák s' pandurok közül is néhány gyenge sebet kapott. Így fejtette ki a' pillanat körülménye az esetet: s' az erre nem készült katonaság segédletét. Az nincs tudva: hogy 8 esztendő fia lőtt a' katonák közé; a' leány is, ki az agyonlövettek közt van, nem a' kapitányt hanem egy pandurt támadta meg baltájával. A' helybeli bíró, ki a' legtöbb lázasztó, nem maradt halva, hanem vasra verve várja büntetését; öszszeszedé a' tudósító ezzel apját, ki seibein négy társával együtt, noha gyógyittatásukra tüstint orvosok jelentek meg, sírban nyugszik. — Az esetet igen rosz hatásnak mondja a' tudósító, holott e' szomorú de elkerülhetlen, s' kellő idején történt csapás, és annak a' megyében hivatalos köze bocsátatása, a' hasonló rosz indulatokat egyszerre elremitette, a' jókat pedig felbátorította, s' a' esend helyreállította. Hogy oktők vitték emyire a' dolgot, igaz: de nem azok am, melyeket a' tudósító előad. Somogyban nem házasedik előbb a' nép, mint másutt, hol a' kenyérkeresés könnyű; nem is e' miatt idegen a' sorshuzástól; hanem amitők terjeszték el azon balga eszmét, hogy a' telkes jobbagy, a' rajta fekvő közterhek mellett, ezen legnagyobb adót (a' katonaség-állítást) mellől az eddig gyakorlott módnál magát a' p r i o r i roszul fejtegeti, s' itéletét is előre mondá ki. Ugyan miben állott a' d o l o g h i b á s v e z e t é s e s' az irány-tévesztés? hogy ez okozá a' tudósító; vajjon a' megyének előre bocsátott hirdetései, — az 1840dik évi czikkék minden helység számára történt megrendelése s' kiosztása, — a' plébánosoknak vallásos oktatása, — a' tisztviselők személyes iparkodása a' köznepet, mind a' törvény erejéről mind e' katonaség-állításmód it szokatlan de tiszta és igazságos létéről meggyőzni. — hibás és iránytalan volt e' ??? különösen a' mondják után népszerűtlennek bélyegzett szolgabíró, ki köztudomás szerint legnépszerűbb, sőt szinte tulságig népszerű, nem követett e' elönkölt kockáztatásával még az utolsó pillanatban is mindent, mit az értetleneknek jó utra térítésre szolgálhatott? A' poroszlók helyett békebírákat szeretett volna a' tudósító! megjegyezvén hogy hazánk szerkezetében épen a' szolgabírák azok, a' mik más országokban a' békebírák, s' ezek it is tökéletesen elegendenek hivataljoknak. Vajjon az érdemes tudósító a' gyujtogatónak akkor is okosságánál fogva kívánja e' elvonni rosz tételtől, midőn már házat lángba borította? vagy az utonállót maga védelmezése helyett reményli e' okokkal eltéríteni azon helytelen értelemről, mely szerint azt, a' mi neki híjánzik, a' másut erővel is elveheti szabadosnak tartja? Az idétlen predikáció szigorú parancs helyett mindenkor káros és ezélszerűtlen: értelmet keres ott, hol az okosság kifejtve nincs, s' a' helyett, hogy ész utjára vezetne, az állatóság igazgatását fölserkentvén, épen ellenkezőre vezet. Vajjon várhatni e', hogy az, ki papjátul csak olyat hall, a' mit hite ágazati szerint hinni tartozik, s' mégis annak nem hisz, szelidséggel többé felvilágosíttassék? kivált a' köznep, mely nálunk, épen ugy, mint Párisban, Pesten, Zemplényben mesék s' halitéletek által bősztülté válhatik, elragadtatásban jőzzenek nem enged, s' ilyenkor helyes: immedicabile vulnus esse recidendum. Nagy önhittség azt képzelné, hogy egyes ember okosabb mint egy megye közönsége, hol tapasztalással párosult ész komoly megfontolással vezet a' tanácskozássokat; de a' büntető rendszer helyes fogalma s' a' kormányozás bölcsesége megkivánják, hogy a' vétkesek érdemök szerint lakoljanak, a' közesend és jórend olajtott maradványa pedig szükségessé teszi, hogy municipális hatóságunk melő tekintete mindenkép fentartassék!! N. A. bíró.

Miskolc, télhő 7. Sietek Önt városunk mult év utolsó két napján tartott tisztujtása eredményéről tudósítani: Főbíró: Soltész Nagy János. Albíró: Gáspár Imre; mezei rendőr-kapitány: Dudinszky 3 évre választva; ügyész: Csabay József; gazda: Csorba István; őrhadnagy: Pap Pál. Továbbá tanácsnokok: Szép József, Kocsis Sámuel, Pintér Ferencz, Nagy Gábor, Tisza Antal, Bendik János, Zähr János, Csapó József, Ganezberger

Antal, Dóna Ödön, Hódiezius Ferencz, és Klir Antal. — Adószedő: Kovács György. Jólleti pénztárnok: Rhéti. A' számosan egybegyűlt választó közönség minden rendtelenség nélkül gyakorlá e' szép jogát, mit, mint Napoleon temetésekor Párisban a' zavargások elmaradtát, nem egészen a' nagyhidegnek, hanem a' polgárság több alkalomkor bebizonyított rendszeretetének is tulajdoníthatunk. Légünk rendkívüli hidegsége 14—19 foknyi a' napokban 3ra változott, — minden olvad, — s' a' Sajó völgyén kiöntéstől méltán tartatunk. — Azonban a' közdolgok, és intézetek iránti részvét a' hévmérőn még folyvást a' 0-n alul áll. — Ugyan is oly nagy remények közt született rabdolgoztató intézetünk negyedik évben sem teljesíti, mit a' másodikban tenni igére — a' részvénykamatok fizetését; a' jótékony asszony-egyesületnek alapterve s' pénzalapja is van, — de mikori létesülése bizonytalan; — nemzeti Casinónk teremeiben hidegségről, több jó magyar hírlap és könyvtár hiányáról panaszkodhatni. — Polgáregyesületünk a' esinosodásra s' üdvös intézetek létrehozására nézve sokat teszen, de még sem mindent, a' mit tehetne. — Bár a' ráuk derült újév mindezekre a' t e v é s nagy napját hozná-el. — Megye- s' városházunk kapuján a' nemzeti hitel tanúsítására egy egy csödüleli idézés van szegedve. — A' szüreti vigasgot pótoló gyakori lakomákból, melyek népszerűsítésre széles utat nyitnak, a' farsangon leendő vigasgra következtet húzhatni, mit reménylhetünk is, ha jó zenészkar pótolandja a' mostani rosznak helyét, melyre a' programjával sokat ígéro borsodi zeneegyesület méltatlanul pazarlá pártfogását. —

Győr január 6án. Újévre megváltottuk magunkat a' köszöntésektől öszveszen 310 pengő forinttal, melyek a' városi szegények ápolására fordítatnak; s' még is a' sok hajdu s' tef. megvette rajtunk a' kilenczedet, melyet a' megváltás előtt sem nagy kedvvel, most pedig, minthogy kényszerítve s' cél nélkül, egy kis unalommal fizettünk. Srelem ez, de hol szólalunk ellene föl, mert az 1840ki t. cz. nem határozta meg: minő peruton s' ki előtt kell panaszt tennie annak, ki megváltás után is urí adózásra szorítottatik. — Jan. 4én kezdődött megyei közgyűlésünk; följegyeztetett teendő intézkedés végett az, hogy a' megyéhez küldött hiteles czikkékben több nyomtatási hiba irással van kijavítva; mit a' Rk az oklevelek hitelenségéről szóló törvények szerint nem helyeselhettek. Említettett az is, hogy a' t. czikketeket a' megyéhez utasító czim latin nyelvű lévén, a' mm. m. udv. kancellária jövőre ennek is magyarul leendő iratása végett felszólíttatnék, — minthogy azonban erre kötelező törvény nincs, a' Rk ennek országgyűlésen leendő kérését határozta el. Tárgyalás alá vétett Győr városának azon levele, mely szerint ez az ellene beadott panaszok következtében kinyilatkoztatja, hogy gyakorlatánál, sőt igazságnál fogva is, a' nemeseket városi házaikban katonaség szállásozására ezután is kötelezni fogja. Mire a' Rk azt nyilvánították, hogy mivel minden nemest a' törvény katonatartás terhe alól felszabadít, s' gyakorlat szerint is a' nemesek az általok birt jobbagytelken levő házaikban mentesítve vannak a' katonaség-szállásolástul; ugyanezen kiváltsággal kell birniok a' sz. kir. városokban, mint egyes földesuraknak határábeli házaikra nézve is, s' a' megyének ezen meggyőződése, illő tartás végett, a' városnak is tudomására juttatni rendeltetett. Felolvasott továbbá Vas megyének a' vegyes házasságok tárgyában írt levele; melyre jöttek ugyan némi vitatkozások szőnyegre; de a' tárgy körül felhozott okok ugyanazok valának az országgyűlésen előadottakkal s' így azokat előszámlálni fölösleg. A' határozat ez: felírásban kéressék meg Ö Felsége, a' vegyes házasságokról hozott törvények meg nem tartásából eredhető zavarok meggátlására és a' békes polgári egyesség e' részbeni fentartásának eszközzésére. —

♂ Esztergám jan. 5kén Kegye. Primásunk a' távulból s' vizagztalandó szegény övét, újévre 600 forinttal méltóztatott megajándékozni szegény lakosinkat. — Vmegyénknek Bozzay János első alispán ur elnökele alatt ma tartatván kis-gyűlése, itt értettük, hogy az Érsek-Ujvárnak, Nagy-Szombatnak szegő s' már felsőhelyen megállapított új postavonal éltetése, eddig postamesteri hivatalt vállalkozók híjánja miatt, kénytetett elmaradni, mely gáncs megyénkbeli kebelkúti állomásra a' párkányi főszolgabíró ur ügyeskedése által elháríttatván, bizton reméljük, hogy itt is nem sokára megszólal a' posta síjja. Vajha rendesen gördülhessen kereke is a' kis újfalusi s' kivált perbetei irgalmatlan úton! — Az idő 17° hidegről hirtelen 7° megre szökent; sár és víz váltá fel hófehér útinkat, a' szán fészerbe vonult, Dunánk jege korhad, ló és kocsival veszedelmes is tilos is az általkelés. — Városunk egyenruhás polgárainak tisztikara f. h. 26án rényes táncmulatsággal vizagztalja meg közönségünket. —

Mellőzhetetlen hála kötelezve érezzük magunkat, a' köz jóra szentelt áldozatok közt azt is a' haza színe előtt nyilvánossá tenni, melyel az újév beköszöntésekor egy köztünk lakó kegyes hölgy minket s' városunkat meglepe, t. i. városunk kivilágosításával. A' köztisztelű hölgy ugyanis korszellemmel haladni törekvő városunkat lobogó lámpákkal díszesítteté föl, mely jótétemény annál nagyobb méltatást érdemel, mivel ezen hölgy példátlan fáradozás által nemzeti nyelvünk előmozdítására, megyénk házában ékes színházat alakítván, s' ebben a' gyakran jól előadatni szokott szerepek eljátszása által beszédett pénz tökéjéből, mint ön ipara jutalmából, alkotá azon alapítványt, mely a' kivilágításhoz kivánató szerek megszerzésére s' fentartására elegendő lesz. Mély köszönettel páros tisztelet a' városunkat áldozatival fáradozatlanul kitüntető hölgynek! Balassa-Gyarmat város közönsége.

Hangászegyesületi énekiskola. A' pestbudai hangászegyesületi nyilvános énekiskolába a' lefolyt évben fölvetett 131 növendék; kik közül 57 fiu 74 leány. A' mult évi iskola-folyamatban elmaradt 24 fiu, 16 leány. — A' f. e. jan. 7kén tartatott félevi nyilvános vizgálat alkalmakor még vizgálatra bocsátható kijelevé volt 36 fiu s' 58 leány. Közli Mátray Gábor énekiskolai igazgató. —

KÜLÖNFÉLE: Clark urat minap Londonban a' tengerész-kormány fölhívata, megtudandó: honnan reméll a' zárgátához alkalmas fát kaphatni, mert

a' számító angolok szeretik tudni, honnan fedezhetik hajógyári szükségüket, ha egykor Danzigból és Amerikából nem lehetne, vagy nem akarnák. „Őn jelles munkát vállalt magára Magyarországon“ mondának „de a' Duna medre homokos, mélyre kell verni ott a' czölöpöket, hogy alólról a' zárgátakba víz ne szivároгjon. Mi ismerjük Europa erdeit 's kételkedünk, vajjon alkalmas fákat kaphat e? — „De nekem már van“ felelé Clark ur 's nem kellett Magyarországból kimennem.“ És valóban a' gyönyörű ép 12 öles czölöpök mind a' bródi határhozred őserdeiben nőttek. Így nyújt egy közhasznú vállalat egyenes hasznán kívül, ezer mellékes hasznót. Megismerteti a' hon rejtett kincseit bel- és külföldön, 's új ágakat nyit a' közlekedés erkölcsi 's anyagi jótékonyágának; míg végre azt sem tudnók, mi volt az ok, és mi az okozat, ugy' összeforrnak tény és eredmény. — Pest-megye utóbbi közgyűlése a' fővárosban a' vontatás (forspont) végetti hetelést eltörölte. — 1840ben Pest sz. kir. város gyámintérsége által 800 árvtömegben 1,700,000 váltó forint tőkepénzt kezelte. Az élelemcikkek tárgyában hivatalos vizsgálat szerint, találtatt Pesten: 1) a' kebelbeli sütőmestereknél 23910 mázsa különféle liszt és 9620 pesti mérő búza; 2) kenyérsütőknel 696 mázsa; 3) molnármestereknel és lisztárusoknál 22647 mázsa liszt és 27455 pesti mérő búza; 4) a' gabonakereskedőknel 32616 pesti mérő különféle gabona; 's így összesen 47253 mázsa liszt és 62694 mérő gabona.) P. Hlp. — A' dunagőzhajózási társaság a' dolgokat ezután magyarul is viendő a' jegyzőkönyvekre nézve magyar mintalapokat is küldött már a' pesti gőzhajózási hivatalhoz. V-g. Erdélyben B r é t f ő nevet viselő szőlőhegyben B e h r Antal kényesős eret talált, 's miután bányász-törvényszéki ülnök Szentkirályi Zsigmond hely szinén az illető vizsgálatot megtevé, ez év dec. 22kén a' bányásztőlészék a' mondott birtokos részire kiadá a' bányamivelítésre szükséges szabadság-levelet. Így remélhetni, hogy itt nem sokára kényesőbánya fog nyitni. E. H. — A' budai irgalmasrend kórházában valláskülönbőség nélkül 1839. nov. 11ől 1840. oct. utolsójáig ingyen gyámolított 1844. beteg, közülök római kath. 1582, ág. vallású 197, helvécziai 26, óhitű 17, zsidó 22; meghalt 204 's közülök 178 kath., 20 ev., 3 hely., 2 óhitű, 1 zsidó. — Az Egyházi tudósítások szerint Lackenbacher Henrik és Bernát testvérek a' bécsi prágai 's pesti egyetemi katolikusok papnövédsége számára 450 pengő fr. alapítványt tevének, melyet az nyer meg, ki Mózes 5 könyvének sors által kihuzandó 3 — 4 versét a' r a b nyelvre legjobban leforditandja. — P a z o n y b a n (Zabolos vgye.) nagykeri V á l l y i S á n d o r ur mult 1840dik év utolsó napján öregségi elgyengülés miatt 83 éves korában jobb életre szenderült. Nyugodtak voltak végpercei, mint az egész hosszú élet, mellyből 50 évet a' megye közszolgálatjára szentelt. Nője 's gyermekeinek jajai nem kísérték nyughelyére az agnótelet; de igen néhány szeretetnek 's atyafiainak könnyei, kiknek javokra serényen munkálni utolsó pillanatáig meg nem szűnt, 's irántoki hő szeretetét tettel is kívánván bizonyítani, örökség szerinti osztályrészét, önként nemes önmegtagadással kezöknél hagyta 's abban osztolni soha nem kívánt. Illy szilárd akarattal volt képes mindenkor másokért is önjavát föláldozni. Nyugodjanak békével a' nem mindennapi példájú öreg hamvai. — Mult decemb. 23kán Vácson gyerkényi Pyber Ágoston tbiró házában hunyt el ideglázban szép reményű öccse ns Szévald Lajos k. táb. i. jegyző élete 24ik évében. Tetemei 25kén a' hét kápolnai sirkertbe, hol szeretett nagynője néhai ns Szévald Anna (Pyber Ágostomé) 's ezek gyermeke Adelaid nyugosznak, takarítottak el. Béke poraikra! Kora elhunytát az említett táblabíró 's családján kívül kesergik ns Tolna megyében D. Földváron Jakó Szévald István, József, Móricz, Emilia és Johanna testvérei, kik egyszersmind fentiszelt nagybátyjoknak felejtethetlen jó testvérjök iránt viseltetett 's minden atyafinak példaul szolgáló ritka szívességeért mély fájdalomokban is hálás köszönetet mondanak. —

P f r i e m J ó z s e f magyar kir. udvari kinstári fogalmazó, folyó hó Skán délutáni 1 óraker gutaütés következésében, hirtelen elhunyt; Palóczy Klára aszszony, t. Palóczy László ur borsodi másod-alispán 's volt országgyűlési követ testvére 's nagy tiszt. Juhász István poroszlai lelkész 's tbiró ur hitvese pedig dec. 2Skán tüdőgyulladás következtiben. Férje benne a' leghivebb nőt, két fi 's három lánygyermek a' legjobb anyát, sok szegény jöltevéjét kesergi. Áldás poraira!

Az 1840ik évben alakult agarász-társulat tagjai, kitűzött f. hó 3kán az idő viszontagsága dacára is szép számmal jelenvén meg Kis-Körösön, munthogy ezen határnapokon a' pályázás az idő alkalmatlan volta miatt meg nem tartathatott: némely szükséges határozatok tétele — és a' minden tekintetben díszes új pályadíjak szemlése után Kis-Körösre ugyane' f. hó 2Skát tüzte ki mint megjelenési határnapot az új pályázásra, oly határozással, hogy még azon nap esti 8 óraig bezárolag, a' pályázó agarak okvetetlenül bejelentessenek, 's hogy egyszersmind még azon este a' pályázásra öszsze is illesztethessenek. Tornócs István társulati jegyző.

Ausztria.

Bécs, dec. 20. Mint hírlik a' magyarországi és erdélyi prot. tanulóknak ujra megengedtetett, hogy a' göttingai egyetemet meglátogathassák, és ott levő alapítványait használhassák. — A' Wiener Zeit. szerint a' hazard-játékok ujra eltiltatnak, és az 1803ki büntetőtörvénykönyv értelmiben, mind az, ki megtiltott játékot játszik, mind az, kinek házában játszanak, 900 ftra büntetetik, mellynek egy harmada a' feleadóé. — Mint beszélik, parancsot küldöttek a' szyr partokon levő osztrák hajócsapatnak, mellynek következtiben ez teletésre az adriai tenger kikötőibe térend vissza. —

Portugália.

(A' Portugália és Spanyolország közti pör állása.) A' Spanyolország 's Portugália közti vitáról köv. nyilatkozik a' Times egyik levelezője: „1835ben Portugália és Spanyolország szerződést kötöttek egymással, mellynek czélja volt a' bécsi congressus határozatát a' folyami hajózási ügyében a' Duero fo-

lyóra is alkalmazni. Akkor dom Pedro alkotmány-levele volt Portugáliának politikai könyve, miszerint a' kormány a' törvényhozótest nélkül is köthetett szerződést, annak létesítését azonban portugál és spanyolokból álló vegyes biztosságra kellett bízni. A' biztosság meghatározta a' tarifát és a' büntetést azok ellen, kik nem a' szerződés értelmiben kereskednek, azonban jóváhagyás végett cortes elibe kellett terjeszteni, mert az adó dolga és a' büntető törvény, csupán a' cortestül nyerhet érvényességet. A' mostani miniszterség nagyon kényes körülmények közt nyitotta meg az ülést; az országot, hogy ugy szóljunk, a' törvényes fejtelenség rendszerétül kellett megszabadítani, melly a' kormányt minden hatalomtul megfosztotta, melly által a' jót előmozdithatta vagy a' roszt akadályoztathatta volna. A' cortes az ország új elrendezésével foglalkodott, 's a' választási, bírói, és igazgatási törvényt hozta, mert erre legnagyobb szüksége volt. Mihelyt ez el volt végezve, a' Duero hajózási ügyét terjesztette a' kormány a' követkamra elibe. A' földmivelő osztály, melly dom Pedro törvényei által jólétre emelkedett, és így nagy befolyásúvá lett, ellene nyilatkozott a' Dueroni-hajózási kiterjesztésének, mivel ez által nézete szerint nagy kárt vall az ország. Ezen kívül midőn a' Duero folyami hajózási felett kellett volt tanácskozni, gyakran annyi tag sem volt jelen ülésben, mennyi a' törvény szerint szükséges; a' cortest pedig, mivel már félévig folytatta ülését, nem lehetett tovább együtt tartani 's a' dolog végzetlen maradt. Röviden ez a' dolog állása. A' spanyol kormány lépése e' részben hallatlan, és törvénytelen, mert azon 25 napos véghatáridő, melly alatt ez ügyet eldöntetni kívánja, nem elégséges arra, hogy a' cortes egybegyűlhessen, melly nélkül ez, és eféle dologban nem hozhatni véghatározatot. Portugália tudja hogy ezen lépés által egyenesen nemzeti függetlensége van megtámadtatva, azért oly nyelven válaszolt a' spanyol kormánynak, melly példa nélküli a' diplomacia évkönyveiben, azaz, azt inkább mondhatni egy rangos ember által egy pörésapathoz tartatott beszédnek, mint két független ország közötti hivatalos levelezésnek. Ugy látszik Espartero táb. dolga oly rosz lábón áll, hogy csak kül háboru által segíthet rajta. —

Spanyolország.

(Az angol kormány közbenjárulást ajánl Portugáliára nézve. Zárda-eltörlés.) Madridi hírek szerint a' mostani kormány, igenis meg levén győződve a' Dueroni hajózási jogainak alaposságáról, 's egyszersmind hatalmát érezvén, a' hosszas várakozást végre megúnta, 's határozott hangú nyilatkozványt küldde Lisszabomba. A' portugál kormányt e' lépés igen elremíté, ámbár eleinte némi hadi kedvet mutatott, mit utóbb Angliához folyamodással váltta föl. Az angol kormány azonnal közbenjárulást 's a' czivakodás kiegyenlítését ajánlá Madridban, mit Espartero tüstint elfogadott, 's a' harcokszületeket ideiglen fölfüggeszté. — A' kormányzóság a' jezuita rendet Loyolában, Guipuscoa tartományban, eltörölvén, e' határozatát köv. rendeletben tudatá az ottani hatóságokkal: „A' kormány szükségesnek véli figyelmét a' jezuitákra, mint nevelést gyakorló szerzetesekre fordítani. Azon kár, melly az ifjúságra oly nevelésből származik, melly homlokegyenest ellenkezik azon magasb kívánatokkal, miket a' haza valódi állapotja és képviselői kormányrendszere szükségéi kívánnak, sokkal világosb, mintsem e' bajt önként ne sűrgetni orvósoltatni, habár törvényünk világos tartalma nem tilalmazná is e' társaság továbbbi fönlállását. A' kormányzóság ezennel fölhatalmazza a' hatóságokat a' Jezuiták akadályozására minden nevelési befolyás-gyakorlatban. Kész ezenkül a' kormány az illető helyeken iskolákat alapítani 's általjában mindent megtenni, mi a' nevelést előmozdithatja.“ —

Franciaország.

(Vélemény Lamennais elítéltetéséről. A' kormány kölesönt indítványoz. Elegy.) Lamennais elítéltetése a' közönség nagyobb részire kellemetlenül hatott; ámbár legbuzgóbb párthívei sem igen vártak kimelöbb ítéletet. Lamennais helyzete igen nehéz volt, híresség és lángész oly igen ártottak neki, mint szellemü kitűnősége 's rangja ártott Capelle (Lafarge) Máriának. Ezenkül az ünneplott papot Voltaire tisztelőji nem szenvedhetik, mivel minden tévelygése dacára is keresztyén maradt; a' katolikusok pedig azért gyűlölik, mivel a' pápával végkép meghasonlott. Ezt a' kir. ügyvéd ügyesen használta is, mert ugy intézte vádját, hogy mind a' két felekezetnek neheztelni kelle a' vádlottra. Meg kell azonban vallani, hogy Lamennais csakugyan tulzó volt kérdéses röpiratában. Manguin derék férfi ugyan; de védelmezőül választatása nem jó tapintatot bizonyít, mert ő jó parlamenti szónok, de egyéb semmi, ótmázásra pedig ennél több kívántatik. Egyébiránt Lamennais szavai is oly kétesek voltak, 's oly kevéssé vonatkozó a' pörfolyamra, hogy elítéltetésén nem igen csodálkozhatni; ő ugyanis következőleg mentegeté magát: „A' gondolat mozgalmái, oly időben, minő a' miénk, a' nyugtalan buvázkodás, kétség 's bizonytalanság idejében, igen különböző utakra vezérlik a' szellemeket. Ebből tanok zavart tömege származik, mik egymással gyakran vetélkednek, mikép az mindenkor történni szokott minden átmeneti 's ujulási időszakban. Midőn a' társaság függőben áll örökre a' letűnt mult és a' jövendő közt, melly még semmi bizonyos alakot nem ölte, akkor egyetemi hívesre 's meggyőződésre sehol nem találhatni. A' jövendő kifejlésre szolgáló munkálatoktul, miket egyébkint ugy is semmi hatalom nem gátolhat meg, nem kell szerföltöt rettegni. Bizzunk az emberi szellemben; biztosabban 's hatályosabban minden törvényszéknél fogja ez majd elválasztani az álszint a' valótul, 's az álszin magától porba hull, ha az emberek előtt az által nem emeljük, hogy üldözéssel leplet boritunk rá. Azon gondolat- és vélemény-tömeg közt, mit jelenkorunk szült, van néhány, mit magaménak ismerék, 's több olyan, miben osztályos nem vagyok. Önök átlátandják, hogy annál inkább törekednem kell azokat megkülönböztetni, mivel mindenki épen azokat tulajdonítja nekem, miket legezészerűbbnek tart rám ruházni. Más körülmények közt csupán magokat munkáimat hagytam volna válaszolni; ez ünnepélyes alkalommal mindazáltal határozottabban kell szólanom, hogy ezentul senki ne tettehesse magát,

mintha gondolatim 's kívánatim iránt kéteskednék. Társaságunkban számos és mély fogyatkozás létezik; ki akarná ezt kétségbe vonni? Általányosan kimondott dolog ez, 's általányosan iparkodnak az elmék e' fogyatkozásokat orvosolni. A' nagy zendület, melyre 1789ben adott először jelt a' világnak Franciaország, még koránsem termé meg minden gyümölcsöt; alig kezdik még csak képzelni is, hogy annak főbb következménye a' tömeg sorsjavítása, minek idővel mulhatlanul meg kell történnie. Hogy azon eszközökre nézve, mikkel e' javítást létesíthetni, meghasonlás uralkodik, azon épen nem csodálkozhatni. Valamint nincs feladat, mellynek megoldása a' jövődő békéje 's emberiség jóléte tekintetében fontos lehetne, úgy nincs is ennél nehezebb 's bonyolultabb, mikép azt általányosan megismerik. Nem szándékom itten a' különböző rendszerek vizsgálatába bocsátkozni, miket azon kérdés hozott létre, melly mindenkor újra föltűnend, miglen végre szerencsés sikerrel megoldatva leend. Én részemről azt gondolom, hogy minden rendszer, még a' legalap- talanabbat sem vevén ki, egyenlő joggal bír megvizsgálásra, mihelyt azokat őszinte szívvel indítványozzák. Mig csupán törvényszéki és bírói vizsgálatot állitnak föl ellenökben, mindenkor ismét megújulva tűnendnek elő, 's csupán a' nyilvános értelmesség legmagosb ítélete, az egész nemzet bírói szava előtt fognak eltűnni örökre. E' gondolatot, miben a' legjobb és minden botor ujtásvágy gyanujától ment elmék osztoztak, minden kor és idő tapasztalási tanusíták. Azonban személyesen is rendkívüli érdekemben fekszik e' gyülekezet előtt, hol szózatomból több viszhangra találand, kifejezetten nyilvánítani, hogy, midőn egész lelkemből idézem elő a' szenvedő osztály-kívánta javításokat, egyszersmind legbensőbb és hosszas gondolkozáson alapuló meggyőződésem sugalja nekem, miszerint a' társasági állapot ez elkerülhetlenül szükséges javittatását csak oly eszközökkel küzdhetni ki, mellyek általjában tiszták minden erőszaktól, fejtelnekedő zavargástól, 's minden valódi rendbontástól. A' jövődő, mellynek elibe törekszünk, ne legyen soha megtagadása 's megsemmi- tése a' korábban főállottak, hanem csupán kifejlésül szolgáljon a' jó esi- ráinak, miket jelenkorunk keblébe zár. A' családi kötelék 's tulajdon legben- sőbbleg legyenek rokonulva az erkölcsi hittel, mert szememben ezek fő alapjai minden társaságnak. Ez az, uraim, a' mit itt nyilvánosan kimondani akarék, egyébbel mindennel keveset gondolok. Én magam igen csekély jelentőségű vagyok, 's azért azokról, mik engem talán itt személyesen érdekelnek, szólni nem is fogok. Itéljenek Önök lélekisméretök szerint." Lamennaist 2ezer frankra 's egy évi fogságra ítélte az eskütszék. — A' követkamrai ülésben dec. 30ikán Humann pénzügyminister, előadván, hogy a' költségek 500 millióval haladják meg a' bevételt, meghatalmazást kért a' kormány nevében a' kamrától 450 milliónyi kölcsönvételre, melly mennyiség szárazföldi és ten- geri harcokszületekre leend fordítandó. A' minister állítása szerint a' kormány a' békét reményli föntarthatni, 's épen azért folyamodik most Franciaország hiteléhez, épen nem kétkedvén, hogy a' pénzügy rövid idő múlva ismét szo- kott rendes állapotjára jutand. — Dec. 28ikán reggeli 10 órától délutáni 1 óráig a' pair- és követkamrai tagok családostul búcsulogatásukat tevék Na- poleon koporsójánál. Azután 4 óráig az összes közönségnek nyiták meg a' sz. egyház ajtaját, 's három óra alatt még 50ezer ember látogatá meg a' császár hamvait, kik, ámbár igen kevés reményök volt oda juthatni, a' kemény hideg daczára is 5 egész óraig legnagyobb béketűréssel várakoztak az utczán. Mon- cey tábornagy parancsot 28kán kapa este visszavonhatlanul mindenki előtt bezárni a' templomot. — Lafarge család kérelmére Lajos Fülöp a' főlebbviteli tör- vényszék ítéletét oda módosítá, miszerint Capelle Mari pelengérré nem fog kiállittatni. — Belle-Poule fregát legénysége már uton van a' kikötő felé, 's mondják, hogy e' hadihajó Joinville hg vezérlete alatt azonnal a' kínai vi- zekre induland; a' király ellenhajóvezérré akará fiát kinevezni, de a' fiatal hg szerényen állítá, hogy illy kiténtetésre még nem volt alkalma érdemeket sze- rezhetni magának. —

[Rendkívüli kiadások 1841ik évre. Lapvélemény a' rendkívüli fegyver- kezésről.) Rendkívüli és pótlékköltségek fejében 206,780,396 frankot kíván a' kormány a' most folyó évre. E' mennyiség a' hadserget 500 ezerre fogja szaporítani, 's képesítendi a' kormányt 20 sorhajó, 22 fregát, 43 korvett, 105 kisebb hadihajó, 's 35 gőzös fegyverben tarthatására. E' harcokszüle- tekre nézve egy parisi lap ezt jegyzi meg: „Bizonyosan tudjuk, miszerint az éjszakai udvarok fölvilágítást kívántak e' rendkívüli fegyverzés miatt. Mi- dőn a' tett dolgot nyíltan kimondjuk, semmit nem fejezünk ki, miből valaki jogszerűleg sértő következményt vonhatna kormányunkra nézve. Ha Francia- ország kezébe veszi félelmes kardját, akkor igen természetes, hogy a' nagy hatalmak e' készüllet okait is tudni akarják, 's ez világosan mutatja, hogy hatalmukat tisztelik, minélfogva ebben épen nem láthatni Franciaország lealacsonyittatását, mikép azt Thiers és pártja az egész világgal szeretnék elhitetni. Azt kellene inkább lealacsonyítónak tartanunk, ha harcokszületin- ket föl sem venné a' külföld. 'S e' lealacsonyítás a' martziusi ministerségnek juta tulajdonul. Európa nem részesíté azt azon tiszteletben, hogy nagy fe- nyegelőzésre figyelt volna, 's Thierst nem méltatá annyira, hogy szavait nép- nyilatkozatnak fogadta volna el. A' mostani ministerséget tehát ellenségei sem vádolhatják Európa nagyobb figyelme miatt. Egyébiránt az éjszakai hatalmak kérdései jogszerűk, mert hasonló esethen mi is hasonlóan fognánk cseleked- ni. De hagyjuk ezt, 's v'assuk inkább azt, hogy mit kell most kormányunk- nak e' tudakozások ellenében tenni? Meg fogunk e' ezental is maradni a' fegyveres béke mellett, mit inkább békés háborúnak kellene nevezniük? Ak- kor hasonló készülletekre jogosítjuk föl a' többi hatalmakat, mit azok már valóban meg is kezdettek. Russzia azon kölcsönt, melly iránt Hollandiában szerződött, hatalmas harcokszületekre fordítandja, Németország ezen példát követni fogja, 's a' bennünket környező apróbb semleges tartományok szinte nem fognak hátramaradni, valamint most is láthatjuk már, hogy Belgium

hadsergét legalább is megkettőzteté. Körültünk minden nemzet érezni fogja miattunk a' harcokszületi adózás nyomasztó súlyát, 's mi is minden haszon, ok 's dicsőség nélkül tönkre juttatjuk magunkat, 's mind azok átkát vonand- juk magunkra, kik miattunk adózás súlya alatt fognak görnyedezni. Illy állapotban nincs oly ügyes diplomata, ki le bírná csilapítani azon haragot, melly ellenünk egész Európában emelkedik. Politikánk tehát tökéletesen meg leend bénítva. Valóban igen hiszékeny az, ki véli, hogy ennyi ingerültség alatt a' békét sokáig sértetlenül föl lehessen tartani. Mi fájdalom! azon mély- ség előtt maradunk meg, melly mulhatlanul háborúra vezérel, 's csak az a' különbség, hogy most már lassabban közelitünk széléhez, mert mostani mi- nisterségünk nem oly kalandos szellemű, minő az e'öbbi volt. Midőn min- denki fegyvert tart kezében, akkor nem könnyű a' kibékülés. A' zendületi párt maga is igen jól tudja, hogy e' helyzetben ellenállhatlan erő fekszik. Tudjátok e', miért pártolja ezen párt most e' roppant fegyverkezést, 's miért nem sívít annyira a' rendkívüli költségek miatt, mikép azt különben tenni szokta? Mert meg van győződve arról, hogy Franciaország, ha továbbra is e' pályán marad, egész Európában mély gyanunak hintegeti el magvait, hogy e' gyanuból barátságtalan bánásmód fog támadni, 's hogy ebből 's az álta- lános roszalásból végre előbb utóbb háboru fog származni, mit azon párt annyira ohajt, hogy oesmány 's önző terveit valósíthassa. Igen, mi már e' pil- lanatban hangosan mondjuk hazánkknak, hogy más utra kell térnie. A' hatal- mak kérdik: miért készülünk háborúra? Kérdjük mi viszont: mit terveznek, és, hogy készek e' lefegyverzéshez fogni? Ha öök, mint biztosan várhatni, igennel válaszolnak, akkor ne szegüljünk botorul e' hajlam ellen, hanem in- kább kövessük azt, 's ne tegyük rendkívüli költségek által a' békét előre él- vezhetlenné. Akkor aztán bécsi 's londoni congressus nélkül is jól végezhet majd az ügyes diplomata, 's költségek nélkül fogjuk visszanyerhetni azon kedvezményeket, miktől hazánkat a' martziusi ministerség háborgó politikája megfosztá. Ez ezerszerre többet érend, mint Paris övezése köhalmazokkal. Valamennyi hatalom egyesülése egy nemzet ellen, ritka események közé tar- tozik a' néptörténetek évkönyveiben. Mi nem az oly férfiakat böcsüljük, kik illy szövetekezés ellen fegyverkeznek, hanem azokat, kik böles politika ál- tal minden illy eseményt előleg lehetlennének." —

(Vélemény Napoleon temetéséről.) Lyon, dec. 24ikén: „A' császári holttest visszatérte csak a' nemzet azon részében hagyand maradandó benyo- mást, mellyet mindaddig pórnépnek volt szokás nevezni, miglen végre Napo- leon maga kérkedék abból származtával. Benne e' néposztály istenítve látja magát. Napoleon új isten, kit imádásul állitnak föl a' nagy tömegnek, 's a' tömeg készséggel fogadta el azt. Némellyek gáncsolák, hogy a' szabadság is- tennője képét nem lehet e' temetési pompában látni; de ugyan minek lett volna ez? A' diadalmaskodó még életében bukott meg, mivel feledé: kinek volt szülöttje; ő saját anyját veré meg, 's keze, tanulságul minden népve- zető számára, sirjából kinőtt. Ezen árnyéket még több vándorlás fogja követ- ni. Első sirja nem volt ótalmazva, 's e' 2ik valóban szinte ótalom nélkül maradand. Kicsinykedő nagyravágyás Napoleon előtt a' st. denisi sirtermet elzárta, 's más vágy, melly utóbb majd kéüyszerülve látandja magát a' nép- érzetnek hízgelni. Vendőme oszlopot nyitandja meg e' hamvaknak, 's így a' nagy férfi árnya majd játékbábul szolgálánd bizonyos kormányzóknak, kik csak általa vélnek létezhetni." — Egyébiránt, parisi hírek szerint, Napoleon koporsója körül folyvást naponkint szaporodik a' látogatók száma elannyira, hogy az iszonyu tolongás miatt, legezészerűbb elővigyázatok daczára is, számos szerencsétlenség történt: így például egy asszony az emberek lábai alá jutott, honnan csak félholtan leheté őt nagy erősködéssel elővonnai. Egy másik viselő asszonyt pedig annyira szorongattak, hogy rögtön szülési fáj- dalmakat érzett, 's ép egészséges fiat szült, kinek „Napoleon Sauveur-Bi- envenu" nevet adatott keresztelésben. —

Németország.

Kasselben, dec. 18kán az országos RR. visszautasíták a' kormány azon indítványát, miszerint az udvari színházra pótlék-pénzt adjanak, és a' hadi költségvetést az eddiginél 782ezer 473 tallérral öregbitsék. A' minizsterség törvényjavaslati közül egy sem nyerheté meg a' RR. jóváhagyását 's némely- lyeken oly tetemes változást tettek a' RR. hogy a' kormánybiztosak inkább visszavonták, mint sem úgy elfogadják. Az országgyűlés vége alkalmasint nem messze van. — Hír szerint Aachen körül 20ezer főnyi porosz sereggyül össze. — A' kasseli igazgató hg leiratában tudtára adá az országgyűlésnek, hogy őt legkevésbbé sem fogja akadályoztatni a' RR. többségének az adó- nevelés körüli t e v e l y g e s e, hanem ő anyyi adót veend, mennyit a' kor- mány fénye 's méltósága kíván, azért is a' költségvetés további tárgyalta- tását ezennel fölfüggesztettnék jelenti. — Radovitz porosz ezredes bécsi utja után már majd mindenki német udvarnál volt 's utazásából gyaníthatjuk, hogy koránsem oly nagy a' béke további fenntarthatása iránt a' remény, mint né- mellyek vélik. — Ausztria és Poroszország felszólítására a' francia kormány válaszában Guizot kijelenté, mikép ő a' békét a' legőszintébben akarja, csak- hogy míg a' kamrák együtt vannak, addig nincsen szabad keze. Kijelenté hogy Lajos Fülöp, a' francia ministerség, a' kamrák többsége, és a' nép nagyobb része csak békét ohajtnak, azonban a' német hírlapok igen jól ten- nek, ha oly hadi hangon nem beszélnek, mert sértegetve a' francziák nem- zeti büszkeségét, könnyen elronthatják a' béke ügyét.

Gabonaár: Pesten jan. 12kén: Tisztaluba: 164 — 195; rozs: 125 — 130; árpa: 108; zab: 86 — 92; kukoricza: 105 — 112 pesti m. v. garas. —

Pénzkelet: Bécs jan. 9kén: 5petes st. kötelezvény: 106¹/₂; 4petes: 100; 3petes: 80¹/₄; 1839ki kölcsön: 285¹/₂; bankrészvény: 1680; éjszakai vasútrészvény: 91¹/₂; majlandi: 101¹/₂; győri: 93; duna- gőzhajózási: 510-520; Eszt. sorsjegy: 44; es. k. arany-agio: 103¹/₂.